

Bilans OSK. Aktywa

Każda jednostka gospodarcza jest uprawniona do sprawowania nadzoru nad posiadanymi zasobami i zarazem do osiągania korzyści ekonomicznych w przyszłości. Jest to istotne dla nas – instruktorów, właścicieli OSK, bowiem musimy mieć świadomość tego, że wszystko, co posiadamy w naszej firmie, powinno nam przynosić realne i wymierne korzyści ekonomiczne.

Paweł Żuraw

Zawirowania z kredytami hipotecznymi z tzw. frankowiczami w roli głównej, które mamy okazję obserwować od ubiegłego roku, uczą nas, jak bardzo należy być czujnym i przewidującym, planując swoją finansową przyszłość. To wszystko pokazuje, że podstawowa edukacja ekonomiczna ma sens. Nie ma chyba tygodnia lub nawet dnia, kiedy nie doświadczamy rozmów z różnej maści konsultantami, oferującymi nowe usługi telefoniczne, atrakcyjne lokaty finansowe czy kredyty bankowe. W tej wielości ofert, często mocno naciąganych i tak naprawdę nieopłacalnych, można się zagubić, popełniając błąd, za który płaci się niekiedy do końca życia. Warto więc mieć świadomość zdrowego rozsądku, racjonalizmu, odpowiedzialności i umiejętności kalkulowania, czy coś, co nam się oferuje, jest faktycznie dla nas opłacalne. Trzeba umieć liczyć i wyciągać wnioski. Ten nawyk jest bardzo potrzebny w biznesie – mądrym i odpowiedzialnym biznesie.

■ Kapitał własny i obcy

Idąc tym tropem, w swoim artykule, składającym się z dwóch części, będę chciał przedstawić istotę bilansu, który może być jednym z narzędzi pomocnych przy dokonywaniu weryfikacji tego, co w swojej firmie posiadamy. Bilans udziela odpowiedzi na pytanie, czy posiadamy więcej majątku swojego, a więc kapitału własnego, czy też mamy więcej zobowiązań, czyli kapitału obcego. W ogólnym rozrachunku chodzi oczywiście o to, żeby kapitału obcego (tego, który pożyczamy z banku) było jak najmniej. Ostatecznym celem bilansu jednostki gospodarczej jest porównanie zasobów majątkowych i źródeł ich pochodzenia. Bilans to zestawienie dokonywane w celu kontroli majątku przez profesjonalnie działające – najczęściej duże – przedsiębiorstwa.

Sporządzanie bilansu nie jest obowiązkowe dla każdego przedsiębiorstwa. Zestawienie tego rodzaju przygotowuje się przez jednostki gospodarcze, które funkcjonują w myśl przepisów ustawy o rachunkowości. Przedsiębiorstwa, do jakich należą OSK, ze względu na uzyskiwane przychody nie muszą podle-

Bilans udziela odpowiedzi na pytanie, czy posiadamy więcej majątku swojego, a więc kapitału własnego, czy też mamy więcej zobowiązań, czyli kapitału obcego.

gać pod niniejszą ustawę (przepisy mówią o kwocie 1.200.000 euro przychodów za rok obrotowy, a w Polsce nie było chyba firmy szkoleniowej, która osiągnęłaby przychody tej wielkości). Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby w celach kontrolno-analitycznych samemu sporządzić taki bilans, który wbrew pozorom w prosty sposób odzwier-

ciedli stan posiadanego majątku oraz źródeł jego pochodzenia.

■ Syntetyczne zestawienie

Bilans jest syntetycznym zestawieniem wyrażonych wartościowo zasobów majątkowych (aktywów) i źródeł ich pochodzenia (pasywów), sporządzonym w określonej formie i na określony dzień. Bilans jednostki gospodarczej powinien być sporządzony według wzoru zamieszczonego w załącznikach do ustawy o rachunkowości. W bilansie przedstawionym w postaci dwustronnej tabeli aktywa powinny być ujęte z lewej strony, a pasywa z prawej strony. Gdy bilans sporządzany jest w postaci zestawienia, aktywa wymienia się w pierwszej kolejności.

Układ bilansu, bez względu na rodzaj i charakter przedsiębiorstwa, jest zawsze taki sam. Oznacza to, że w takiej samej kolejności i w

takim samym ujęciu sporządza się bilans jednostki produkcyjnej, usługowej lub handlowej. Należy pamiętać, że niektóre pozycje w określonych podmiotach mogą nie występować wcale. Przykładowo w jednostce produkcyjnej nie wystąpi pozycja „towary”, charakterystyczna dla firm handlowych. Z kolei w jednostce handlowej nie wystąpi przykładowo pozycja „wyroby gotowe”, które są efektem wytwórczym firm produkcyjnych.

Bilans jest zestawieniem syntetycznym, dlatego też w poszczególnych jego pozycjach podaje się sumy zbiorcze, tzn. łączną wartość np. środków trwałych bez względu na ich rodzaj, globalną wartość wszystkich należności od odbiorców, a nie należności od każdego kontrahenta osobno.

■ Zasoby majątkowe – aktywa

Każda jednostka gospodarcza w celu prowadzenia działalności: produkcyjnej, handlowej czy usługowej, musi być wyposażona w aktywa. Aktywa według prawniczej definicji to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Z powyższej definicji jasno wynika, że każda jednostka gospodarcza jest uprawniona do sprawowania nadzoru nad posiadanymi zasobami i zarazem do osiągania korzyści ekonomicznych w

AKTYWA	
TRWAŁE	OBROTOWE
To składniki, które są trwale związane z jednostką. Ich trwałość wyraża się tym, że zużywają się one stopniowo i są wykorzystywane przez długi czas. Jednostka osiąga korzyści ekonomiczne z tych zasobów w okresie dłuższym niż rok.	To składniki, które są nietrwale związane z jednostką. Zasoby obrotowe, na skutek prowadzonej działalności gospodarczej, znajdują się w ciągłym ruchu, a przechodząc przez kolejne fazy tej działalności (pieniądze → materiały → wyroby gotowe → pieniądze), przyjmują inną postać. Korzyści ekonomiczne osiągnięte z tych aktywów realizowane są w okresie krótszym niż rok.
Wartości niematerialne i prawne	Zapasy
Rzeczowe aktywa trwałe	Należności krótkoterminowe
Należności długoterminowe	Inwestycje krótkoterminowe
Inwestycje długoterminowe	

przyszłości. Jest to istotne dla nas – instruktorów, właścicieli OSK, bowiem musimy mieć świadomość tego, że wszystko, co posiadamy w naszej firmie, powinno nam przynosić realne i wymierne korzyści ekonomiczne. Taki jest sens gospodarowania.

Dlatego przykładowo: zniszczone środki

Każda jednostka gospodarcza w celu prowadzenia działalności: produkcyjnej, handlowej czy usługowej, musi być wyposażona w aktywa.

trwałe, wyroby gotowe, materiały lub towary nieprzynoszące korzyści ekonomicznych nie mogą być wykazywane w aktywach jednostki.

Ze względu na czas, w którym przedsiębiorstwo będzie osiągało korzyści ekonomiczne z określonych aktywów, można je podzielić na: aktywa trwałe i obrotowe (tabelka).

Co można zaliczyć do aktywów trwałych w OSK? Ich przykładem mogą być: wartości niematerialne i prawne, w więc: posiadane licencje, patenty, oprogramowania komputerowe. Rzeczowe aktywa trwałe: samochody szkoleniowe, garaże, plac manewrowy, budynki, jeśli posiadamy takowe na własność, sprzęt biurowy (jeśli ich wartość początkowa przekracza 3,5 tys. zł – wówczas musimy je amortyzować). Należności długoterminowe: wszelkie kwoty, jakie są nam winni nasi kontrahenci, współpracownicy, kursanci, jeśli ich termin wymagalności jest dłuższy niż rok. Inwestycje długoterminowe: wszelkie papiery wartościowe, lokaty pieniężne zdeponowane na dłużej niż rok. Wymienione wyżej pozycje są oczywiście tylko wybranymi przykładami.

■ Wykaz od księgowego

Aktywa obrotowe to zapasy, które w przypadku OSK raczej nie występują (np. mate-

riały, towary, półprodukty, produkty gotowe). Należności krótkoterminowe, czyli podobnie jak w przypadku należności długoterminowych wszelkie kwoty, jakie są nam winni nasi kontrahenci, współpracownicy, kursanci, jeśli ich termin wymagalności jest krótszy niż rok. Zresztą należności krótkoterminowych z reguły mamy więcej niż należności długoterminowych. Inwestycje krótkoterminowe: wszelkie papiery wartościowe, lokaty pieniężne zdeponowane na krócej niż rok, a także środki pieniężne w naszej firmowej kasie lub na rachunku bankowym.

To tylko jedna strona bilansu. W następnym numerze „Szkoły Jazdy” opiszę źródła finansowania aktywów, czyli pasywa, a także zestawie je w dwustronnej tabeli.

Nie ma żadnych przeszkód, aby księgowy, biuro rachunkowe, z którym współpracujemy, przygotowało nam tego rodzaju wykaz na podstawie wartości posiadanego majątku. Taki bilans nie musi być nad wyraz profesjonalny. Niech będzie to tylko narzędzie, które pokaże w bardzo obrazowej formie nasze zasoby. Zobaczymy, czy posiadany przez nas kapitał jest faktycznie nasz, czy też w większości stanowi własność banku. Mam świadomość, że nasi księgowi mogą kręcić nosem, że to jest zbyteczne, trzeba nad tym trochę posiedzieć i tego rodzaju zestawienia sporządzają wyłącznie korporacje. Jak najbardziej mogą się z tym zgodzić. Ale czyż nie warto od czasu do czasu pochylić się nad cyframi i zobrazować to, co przez lata zgromadziliśmy w wyniku naszej codziennej rzetelnej i jakże trudnej pracy? Ktoś zapyta: po co sobie utrudniać życie i tworzyć jakieś bilanse, skoro wszystko można policzyć na piechotę? Ktoś inny zapyta: po co w ogóle się tym zajmować? Po co cokolwiek liczyć, tworzyć zestawienia? Przecież to kompletna bzdura! Może i bzdura (uśmiecham się), ale w moim przekonaniu ma ona sens. Pozdrawiam wszystkich ambitnych, którym leży na sercu dobro prowadzonego biznesu. ■

